КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН СУДЬЯЛАР КОЛЛЕГИЯСЫНЫН АНЫКТАМАСЫ

Жаран Жамалдин Оморовдун

кайрылуусун өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө

2017-жылдын 10-январы Бишкек шаары

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы төмөнкү курамында: Ч. О. Осмонова, А.О. Нарынбекова, Ч. А. Айдарбекова, катчы М. Толобалдиевдин катышуусу менен, Жамалдин Оморовдун кайрылуусун карап чыгып, төмөнкүлөрдү

т а п т ы:

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2016-жылдын 28-ноябрында Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 378-беренесинин 2-бөлүгүнүн «Тараптардын келбей калышы ишти карап чыгууга тоскоолдук кылбайт» деген ченемдик жобосу Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 40-беренесинин 1-бөлүгүнө, 99-беренесинин 1, 2, 3-бөлүктөрүнө, 101-беренесинин 1-бөлүгүнө карама-каршы келет деп табуу жөнүндө Ж. Оморовдун өтүнүчү келип түшкөн.

Арызданууучу өз өтүнүчүндө, 2012-жылдын 11-апрелиндеги Ош областтык Кара-Кулжа райондук сотунун токтомуна жана 2012-жылдын 20-сентябрындагы Ош областтык сотунун жазык иштери жана административдик укук бузуулар жөнүндө иштер боюнча соттук коллегиясынын өкүмүнө

наарызычылыгын билдирип, көзөмөл иретинде Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна кайрылганын көрсөтөт.

Келтирилген көзөмөл арызынын негизинде, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун судьясы, коллегиянын соттук жыйналышын 2012-жылдын 20-декабрына дайындоо тууралуу 2012-жылдын 16-ноябрында токтом кабыл алгандыгын, аталган токтомдун 2-пунктуна ылайык, сот жыйналышы боло тургандыгы жөнүндө айыптоочу жана жактоочу тараптарга кабар берилсин деп көрсөтүлгөндүгүн, бирок арызданууучуга жана анын жактоочусуна эч кандай кабар келбегендигин, анын натыйжасында арызданууучу жана анын жактоочусу сот отурумуна катышпай калышканын билдирет. Ошондон улам, жогоруда аталган Ош областтык сотунун өкүмү жокко чыгарылып, Кара-Кулжа райондук сотунун токтому күчүндө калтырылганын, ал эми арызданууучунун көзөмөл арызы канааттандырруусуз калтырылганын белгилейт.

Мындан сырткары, арызданууучу, райондук жана областтык сотторунун актылары менен укугу бузулган жарандар, мыйзам чегинде өз укуктарын коргоо максатында чоң үмүт менен көзөмөл иретинде Кыргыз Республикасынын Жогорку сотуна кайрылууга мажбур болушат деп көрсөтөт. Бирок, көзөмөл арыздары боюнча сот отуруму кайсыл күнү боло тургандыгы тууралуу маалыматты алышпай, сот отурумуна катышпай калышып, андыктан Жогорку соттун судьялары Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 378-беренесинин 2-бөлүгүн жетекчиликке алып, ишти бир тараптуу карап, мыйзамсыз актыларды кабыл алып жатышат. Анын натыйжасында, коомчулукта сотторго болгон ишенбөөчүлүк куч алып жатканын билдирет.

Ошондой эле арызданууучу, Кыргыз Республикасынын Жарандык процесстик кодексинин 125-126 – беренелерин мисал катары белгилеп, анда, чакыруу катты жана кабарды тараптарга жеткирүү тартиби так жана мазмуну түшүнүктүү көрсөтүлгөнүн, ал эми Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин конституциялуулугун талашып жаткан ченемдин

жобосунда көзөмөл инстанциясындагы сотто ишти карай турган күн жана убактысы жөнүндө тараптарга маалыматты жеткирүү жана ошол маалыматты албагандыгы жөнүндө так жана мазмундуу тартиби көрсөтүлбөгөнүн белгилейт.

Ошондуктан, Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 378-беренесинин 2-бөлүгүнүн «Тараптардын келбей калышы ишти карап чыгууга тоскоолдук кылбайт» деген ченемдик жобону Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 40-беренесинин 1-бөлүгүнө, 99-беренесинин 1, 2, 3-бөлүктөрүнө, 101-беренесинин 1-бөлүгүнө карама-каршы келет деп таап берүүнү өтүнөт.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы Ж. Оморовдун өтүнүчүн жана ага тиркелген материалдарды изилдеп чыгып, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 2-бөлүгүнүн негизинде текшерүү жүргүзгөн судья Ч. О. Осмонованын маалыматын угуп, төмөндөгү тыянакка келди.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы, кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуу маселесин чечүүдө, кайрылуунун мазмуну жана таризи «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын талаптарына ылайык келүүсүн аныктайт. Аталган конституциялык Мыйзамдын 25-беренеси кайрылууга коюлуучу жалпы талаптарды бекитет жана бул берененин 8-,9-пункттарына ылайык кайрылууда конкреттүү, конституциялык Мыйзамда көрсөтүлгөн кайрылууну кароо негиздери, кайрылуучунун коюлган маселе боюнча көз карашы жана аны Конституциянын ченемдерине шилтеме менен укуктук негиздемеси көрсөтүлүүгө тийиш. Мындай талаптар өз учурунда, конституциялуулугу талашылып жаткан ченемдин жобосу тууралуу кайрылуучунун шектери объективдүү негиздемелер менен чыңдалышы жана так айкындалышы керек экендигин билдирет.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын 2014-жылдын 25-сентябрындагы токтомуна ылайык, Кыргыз Республикасынын Конституциясында камтылган абстракттуу конституциялык көзөмөл конкреттүү окуядан тышкары ченемдик укуктук актынын же анын чененминин конституциялуулугун текшерүү, Кыргыз Республикасынын Конституциясынын экинчи бөлүмүндө көрсөтүлгөн адамдын жана жарандын укуктары менен эркиндиктерин талаш туудурган ченем козгогон учурда гана мүмкүн экендигин белгилейт.

Ал эми жаран Ж.Оморов конституциялуулугу талашылып жаткан Кыргыз Республикасынын Жазык-процесстик кодексинин 378-беренесинин 2-бөлүгүнүн жобосу Конституция менен белгиленген адамдын жана жарандын кайсыл укуктарын жана эркиндиктерин кантип бузуп жаткандыгын конкреттүү түрдө көрсөткөн эмес.

Мындан тышкары, судьялар коллегиясы кайрылууда көрсөтүлгөн жүйөөлөрдү изилдеп чыгып, талашып жаткан ченемдин Конституцияга ылайык келүүсү жөнүндөгү маселеде күмөндүүлүктүн жок экендигин белгилейт. Ал эми, жогоруда аталган конституцялык Мыйзамдын 24-беренесине ылайык, күмөндүүлүктүн пайда болуусу Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасында каралуучу иштин негизи болуп саналат.

Ушул себептен, арызданууучунун кайрылуусу өзүнүн мазмуну менен Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 25-беренесинин 8-9-пункттарынын талаптарына жооп бербейт.

«Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 3-бөлүгүнүн 1-пунктуна ылайык, эгерде кайрылуу таризи жана мазмуну боюнча аталган конституциялык Мыйзамдын талаптарына ылайык келбесе, судьялар коллегиясы кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартат.

Жогоруда көрсөтүлгөндөрдүн негизинде, «Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын 24-беренесин, 25-беренесинин 3-бөлүгүнүн 8-9-пункттарын, 28-беренесинин 2-бөлүгүн, 3-бөлүгүнүн 1-пунктун жана 5-бөлүгүн жетекчиликке алып, судьялар коллегиясы

а н ы к т а д ы:

1. Жаран Жамалдин Оморовдун кайрылуусу өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартылсын.

2. Кайрылуу жана ага тиркелген материалдар арыздануучуга кайтарылсын.

3. Аныктамага карата Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына даттанууга мүмкүн.

Судьялар коллегиясы:

Ч. О. Осмонова

А. О Нарынбекова.

Ч. А Айдарбекова.

01-0